

REGLAMENT DE FUNCIONAMENT DEL CONSELL MUNICIPAL D'ADOLESCENTS

***Aprovat inicialment: Ple de 26 de novembre de 2019 - Publicat definitivament:
BOPB de 27 de gener de 2020***

1. JUSTIFICACIÓ

1.1 Preàmbul

El present document configura el marc legal en el qual es fonamenta el Consell d'Adolescents de Castellar del Vallès. Es tracta d'una normativa que recull les principals consideracions a tenir en compte per al correcte funcionament d'aquest òrgan de participació, que vol apropar l'Ajuntament al conjunt d'adolescents del poble, i fer-los partícips de les decisions que s'hi prenen.

El contingut d'aquesta normativa s'ha elaborat de manera col·laborativa durant el curs 2018-2019 en base al treball coordinat del consistori amb els diversos agents que formen la comunitat educativa del municipi, inclosos els adolescents.

1.2 Marc legal

L'aprovació de la Convenció sobre els Drets de l'Infant¹ per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989 suposa l'inici d'un nou període per a la infància i l'adolescència, que deixa de ser considerada únicament com a subjecte de protecció i beneficència per arribar a ser reconeguts el seu protagonisme social i els seus drets de participació a la societat. L'Estat espanyol va adoptar la convenció l'any següent i Catalunya la va fer seva amb l'aprovació de la Resolució 194/III, de 7 de març de 1991, en què es proclama, entre altres qüestions, l'interès superior de l'infant i s'afirma la necessitat de fer conèixer aquests drets a la ciutadania en general. Una nova percepció del que és la infantesa i de les seves capacitats que s'ha anat obrint pas, lentament però inexorablement, en el si de les nostres normes, polítiques, plans i actuacions vers el col·lectiu de menors d'edat. És el reconeixement de la condició de ciutadans i ciutadanes de ple dret dels infants i adolescents. La seva participació activa en tots els àmbits de la vida és el primer pas necessari perquè aquests assumeixin la seva responsabilitat social i esdevinguin un motor de transformació social.

La Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència constitueix una de les principals fites legislatives per a la protecció i el reconeixement de totes les persones menors d'edat a rebre l'atenció integral necessària per al desenvolupament de llur personalitat i llur benestar en el context familiar i social.

L'article 34 d'aquesta Llei defineix el Dret de Participació dels infants. Els infants i els adolescents tenen el dret de participar plenament en els nuclis de convivència més immediats i en la vida social, cultural, artística i recreativa de llur entorn. I els poders públics els han d'oferir les oportunitats necessàries perquè s'incorporin progressivament a la ciutadania activa, d'acord amb llur grau de desenvolupament personal.

A l'article 27 d'aquesta mateixa Llei 14/2010, de 27 de maig, es fa referència, de forma expressa, als consells de participació territorial i nacional dels infants i adolescents i s'insta a les administracions locals a crear consells de participació territorial per tal de donar als infants i als adolescents l'oportunitat d'afavorir la convivència i la integració cultural en l'àmbit veïnal i local.

El document del Pacte per a la infància a Catalunya també dedica el seu apartat 3.1.2 al desenvolupament de la participació. La participació dels infants i adolescents en tot allò que els afecta és el que configurarà el seu estatus de ciutadà/na i, per això, es considera inimaginable el disseny de polítiques públiques en qualsevol àmbit elaborat d'esquena a aquest col·lectiu. L'exercici de la participació social és una manera de reconèixer-los com a grup humà, amb compromisos i lleialtat cap al grup de pertinença i amb interessos comuns, i que exigeix la garantia de drets i deures i el seu desenvolupament operatiu (participació civil, política, social i cultural).

L'apartat 3.1.3 fa referència expressa als consells municipals i consell nacional de la infància i els defineix com a espais de reunió per a exercir els seus drets de participació,

¹ Infant, definit per la pròpia llei com a "tot ésser humà menor de 18 anys".

d'observació de la ciutat des de la mirada dels nens i nenes, de formació on aprendre el sentit i el significat que té participar, d'ús de procediments i valors democràtics on tenen l'oportunitat d'exercitar la seva formació ciutadana de participació.

El Decret 200/2013, de 23 de juliol, dels consells de participació territorial i nacional dels infants i els adolescents de Catalunya en el seu preàmbul assenyala el dret de tots els infants i adolescents a ser escoltats i tinguts en compte com un dels valors fonamentals de la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets de l'Infant. Per aquesta raó, el Comitè dels Drets de l'Infant de Nacions Unides va publicar el juliol de 2009 l'Observació general número 12, en què s'insta els governs a desenvolupar el dret de l'infant a ser escoltat en tots els afers que l'afectin i a tenir en compte les seves opinions.

Aquest Decret també assenyala que els consells, tant el nacional com els locals, han de garantir una participació real i democràtica; han de tenir un protagonisme real, no sols formal, i han de ser una eina, no un objectiu en si mateix. En aquest sentit, el Consell Nacional i els consells locals han de garantir una representativitat social àmplia, procurar una representació proporcional de gènere i d'edats i vetllar per la representació d'aquells col·lectius més vulnerables, amb més dificultats d'accés, amb necessitats especials o en risc d'exclusió social. En aquests col·lectius més vulnerables es consideren especialment els infants i els i les adolescents amb discapacitats (física, psíquica o sensorial), els pertanyents a minories ètniques, els nois i les noies d'origen immigratori i aquells que estan sota mesures protectores, entre altres possibilitats.

En el seu article 16 estableix que les administracions locals de Catalunya han de crear els consells de participació territorial que preveu l'article 27.1 de la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Una de les novetats d'aquesta normativa és doncs la voluntat de potenciar el reconeixement dels drets dels infants i els adolescents i les seves oportunitats a través de l'establiment de canals i instruments per a fer sentir la veu d'infants i adolescents, per a fer expressa la seva participació en la presa de decisions en la comunitat i, en definitiva, per a facilitar-ne el futur encaix, com a persones responsables, en la societat adulta.

2. NORMATIVA

2.1 Definició i objectius

Article 1. Definició

El Consell d'Adolescents és un òrgan de participació municipal que permet donar veu als adolescents, participant activament en la millora del poble de Castellar del Vallès.

Article 2. Objectius generals

- a. Implicar els i les adolescents a la vida urbana, formant part d'un espai de debat de ciutat, en representació del col·lectiu per tal de fer un municipi a la mida de tothom.
- b. Reconèixer als adolescents com a ciutadans i ciutadanes del present, actius i amb capacitat transformadora.
- c. Apoderar als nois i noies, fent-los conscients del seu paper a la comunitat i del valor de les seves aportacions com a ciutadans de ple dret.
- d. Exercir i promoure l'aprenentatge dels drets dels i les adolescents, establerts per la Convenció sobre els Drets de l'Infant (1989).
- e. Desenvolupar la capacitat crítica, comunicativa, deliberativa, creativa, representativa i de treball en equip dels adolescents.
- f. Escoltar, comprendre i acceptar la perspectiva dels i les adolescents.
- g. Detectar, a partir de la mirada dels i les adolescents, aquells aspectes i temes millorables de la vila que passen desapercibuts per a la ciutadania adulta.
- h. Transformar i millorar el municipi globalment incorporant altres punts de vista.
- i. Sensibilitzar la ciutadania sobre els drets dels i les adolescents, per tal de garantir que siguin respectats i respectades, i sobre la importància d'incorporar la seva mirada en la construcció de la ciutat.
- j. Desenvolupar pràctiques de formació en les dinàmiques democràtiques, en els valors en què es fonamenta i en les actituds i pràctiques amb què es construeix dia a dia.
- k. Fomentar que els nois i noies coneguin la vila, participin en la seva construcció i en gaudeixin.
- l. Posar de relleu la figura dels representants i construir un discurs que pugui ser traslladat als i les adolescents representats, per tal de donar valor a la política com una activitat necessària per a la convivència, que pot ser gratificant i il·lusionant, però que s'ha d'exercir amb honestat i compromís.
- m. Consensuar conclusions periòdicament, que consolidin l'aprenentatge dels i les participants i puguin ser difoses a d'altres col·lectius.
- n. Incloure diferents agents de gestió de la ciutat a la iniciativa per tal de posar en pràctica la transversalitat, i assolir objectius més amplis.
- o. Enfortir el vincle entre els instituts, entre instituts i entitats, i entre aquestes i l'Ajuntament per tal de potenciar la col·laboració entre els diversos agents que formen la comunitat educativa.

2.2 Estructura

Article 3. Definició de l'estructura

L'estructura del Consell d'Adolescents està composta per dos òrgans complementaris, el Plenari i la Comissió.

- a. El Plenari és el format per l'alcalde/essa com a president/a, els regidors/es, els representants dels nois i les noies, i els tècnics/ques dinamitzadors (amb veu, però sense vot).
- b. La Comissió està formada pels representants dels nois i les noies i els tècnics/ques dinamitzadors.

Article 4. El Plenari. Funcions

- a. Definir l'encàrrec, o temàtica anual a treballar pel Consell d'Adolescents, a proposta de la presidència o per part de la pròpia Comissió.
- b. Fer el seguiment del treball que es fa des de la Comissió.
- c. Recollir les idees i propostes de la Comissió i traslladar-les a l'equip tècnico-polític municipal per tal que siguin escoltades, i en la mesura del possible, portades a terme.

Article 5. La Comissió. Funcions

- a. Reflexionar sobre l'encàrrec anual i treballar-lo per tal de poder plantejar millores que beneficiïn al conjunt de la ciutadania de Castellar del Vallès, i especialment a l'adolescència.
- b. Recollir les aportacions dels i les adolescents a qui representa cada membre, i traslladar-les a la Comissió.
- c. Trasl·ladar al Plenari les decisions preses durant les sessions de treball.

2.3 Composició de la comissió

Article 6. Nombre d'adolescents

El Consell d'Adolescents està format per un màxim de 30 representants d'entre 12 i 16 anys.

El càrrec de persona representant té una durada màxima de dos anys, en cas que hi hagi altres persones del centre que vulguin exercir el càrrec. Cada any es renovarà, com a mínim al voltant del 25% de les persones membres que formen el Consell, amb un màxim del 50% per tal de garantir la continuïtat del procés.

Article 7. Procedència

Els membres del Consell seran escollits d'entre els grups de 1r a 4rt d'ESO dels instituts del municipi i de les entitats de la vila amb finalitats educatives i/o estretament vinculades als i les adolescents.

Al voltant del 75% dels membres seran escollits a través dels instituts, mantenint la proporció de representants en funció del volum d'alumnat de cada centre.

Al voltant del 25% dels membres podran ser representants d'entitats i/o col·lectius de la vila, implicats de manera directa amb l'organisme. Per formar-ne part cal que els membres de la Comissió del Consell ho aprovin; alhora caldrà que acreditin la seva tasca educativa per als i les adolescents, i que habilitin un espai de debat dins la seva activitat

habitual, de manera que el conjunt de membres de l'entitat i/o col·lectiu pugui ser partícip dels temes que es tracten durant les sessions de treball.

Article 8. Representativitat

Els encarregats i es encarregades de coordinar el procés electoral per a triar els membres del Consell hauran d'afavorir la màxima representativitat del Consell i fomentar la participació de tots els i les adolescents que hi tenen dret.

A cadascun dels grups que participin de les eleccions, es garantirà la diversitat de gènere entre els representants elegits.

Article 9. Aportacions externes

Aquells adolescents ex-membres del Consell, o d'altres persones que ho desitgin, i sempre que el Consell hi estigui d'acord, podran col·laborar en les diferents activitats relacionades amb el Consell.

2.4 Procés electoral

Article 10. Temporalitat

El procés electoral per a escollir els membres del Consell es realitzarà, com a mínim, un cop l'any amb els alumnes del primer curs de cada cicle. D'aquesta manera es podria produir la renovació del 50% dels seus membres.

Article 11. Participants

Tindran dret a presentar-se com a candidats tots aquells/es adolescents empadronats a Castellar del Vallès, els que estiguin cursant els seus estudis als instituts o els que siguin membres d'entitats o col·lectius de la vila, malgrat no hi visquin.

Article 12. Funcionament

Prèviament a l'inici del procés electoral, s'informarà a tots als i les adolescents i a les seves respectives famílies dels objectius i la mecànica del Consell d'Adolescents.

Els membres del consell seran escollits democràticament, utilitzant els sistemes d'elecció que es creguin oportuns a cada centre, prioritzant els valors i els criteris descrits en aquest reglament.

Un cop realitzat el procés electoral, s'informarà a les famílies dels i les adolescents seleccionats.

2.5 Funcionament

Article 13. Sessions del Plenari

De forma ordinària el Plenari es reunirà dues vegades cada curs escolar, corresponents a una sessió de constitució a l'inici i una de valoració al final del curs.

De manera extraordinària se'n podran convocar d'altres a petició de qualsevol dels membres que en formen part, i d'acord amb la disponibilitat de cada moment.

Aquestes sessions es celebraran en dependències municipals a determinar per la Regidoria de Cicles de Vida.

Article 14. Sessió de Constitució

La primera de les sessions del curs serà la de constitució, i estarà presidida per l'alcalde/essa. L'objectiu serà el de nomenar els nous membres del Consell i definir l'encàrrec a treballar per la Comissió.

Article 15. Sessió de Valoració

L'última de les sessions del curs serà la de valoració, i estarà presidida per l'alcalde/essa. L'objectiu serà balanç de la feina feta durant el curs, valorar possibles línies de seguiment de l'encàrrec i acomiadar als membres que es desvinculen del Consell d'Adolescents.

Article 16. Sessions de la comissió

Un cop constituït el Consell es celebraran les sessions de la Comissió, amb un periodicitat mínima d'una trobada mensual durant el curs escolar.

Les sessions ordinàries tindran una durada d'entre una i dues hores, i es celebraran en un espai facilitat per l'Ajuntament.

L'horari i el dia de trobada de les sessions es mantindrà al llarg dels cursos, en la mesura del possible, procurant que el màxim de nois i noies puguin assistir-hi regularment.

Els protagonistes de les sessions de treball han de ser els i les adolescents, el paper del dinamitzador és exclusivament el de facilitar que això sigui així.

La dinàmica de les sessions afavorirà de manera habitual l'acord i el consens entre els seus membres, reservant les votacions per a circumstàncies puntuals.

Tant els membres del Consell d'Adolescents com el personal tècnic d'acompanyament hauran de garantir que la informació arriba al conjunt d'alumnes de Castellar del Vallès, a través dels representants.

Article 17. Convocatòria i sessions

Els encarregats de la coordinació del Consell seran els responsables de fer arribar als interessats, amb un mínim d'una setmana d'antelació, la convocatòria de cadascuna de les sessions de treball.

Article 18. Responsabilitat del càrrec

Ser conseller/a implica compromís. En qualsevol dels següents casos que ara es detallaran, el conseller/a podrà ser donat de baixa del càrrec:

- a. La manca de responsabilitat envers la feina del Consell. No comprometre's amb la feina a fer de manera reiterada constitueix una manca de respecte cap a la resta de consellers/es i cap al Consell en si.
- b. La mala actitud tant en les sessions del Consell com al centre educatiu en horari lectiu, com a les entitats. Els dinamitzadors i els equips directius dels centres participants podran demanar la baixa d'un/a conseller/a a la Regidoria de Cicles de vida.

2.6 Comunicació i difusió

Article 19. Relació amb les famílies dels representants del Consell

- a. Les famílies hauran d'autoritzar la participació de llurs filles i fills com a representants en el Consell d'Adolescents.
- b. Les famílies rebran informació detallada sobre el que implica la participació del seu fill o filla en aquest projecte.

Article 20. Relació amb agents socioeducatius vinculats al Consell

A través dels canals habituals els diversos agents socioeducatius del municipi rebran informació de les tasques que es realitzin des del Consell d'Adolescents, i podran col·laborar-hi sempre que ambdues parts hi estiguin d'acord.

Article 21. Relació amb la ciutadania en general

L'Ajuntament vetllarà per garantir el màxim de difusió i transparència del treball que es realitza des del Consell d'Adolescents, utilitzant els canals de comunicació habituals i habilitant-ne d'altres amb l'objectiu aquí descrit.

2.7 Disposicions finals

Primera. S'assignaran les tasques de coordinació del Consell Municipal d'Adolescents de Castellar del Vallès a la Regidoria de Cicles de Vida (polítiques d'Infància i Adolescència). L'Ajuntament garantirà, a través de la seva organització de recursos humans i mitjançant una assignació pressupostària anual, els recursos econòmics, tècnics i d'espais que assegurin el correcte funcionament del Consell.

Segona. S'articularan els mecanismes de coordinació interna i transversalitat necessaris per tal que les diferents àrees i departaments de l'Ajuntament col·laborin en el projecte.